

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
<i>Frister for prosjektsøknader</i>	1
Siste nytt fra BIO	1
<i>Meltzerfondets pris for forskningsformidling til Peter Emil Kaland</i>	1
<i>Pensjonsmarkering for Gjert Knutsen</i>	2
<i>Nylig innvilgede søknader: BILAT</i>	2
<i>Nylig innvilgede søknader: Meltzerfondet</i>	2
<i>Nylig innvilgede søknader: legater og fonds</i>	2
<i>Råd, utvalg og komiteer</i>	2
<i>VIKTIG MELDING om husbyggingmøter</i>	2
Avsluttende mastergradseksamen	3
<i>Nina Therese Mikkelsen: DNA barcoding of Bivalves</i>	3
<i>Guro Gjelsvik: Fødeøkologi hos skolest på den midt-atlantiske rygg</i>	3
Info fra studieseksjonen	4
<i>Utlysning av prosjektmidler for utvikling av fleksible utdanningstilbud</i>	4
Nye medarbeidere og endringer i staben	4
<i>Thelma Kraft blir personalleder ved BIO</i>	4
Gjeste forelesninger, seminarer og kollokvier	4
<i>Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet</i>	4
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	4
<i>Utlysning fra NORA: marine ressurser, særlig skalldyr</i>	4
<i>Forskning på klimaeffekter: database fra Direktoratet for Naturforvaltning</i>	4
<i>Trenger du hjelp med NUFU-søknaden?</i>	5
Nye artikler	5
<i>Hans Høie og Arild Folkvord: timing av vekst i ørestein hos torsk</i>	5
<i>Helge Skoglund og Bjørn Barlaup: fødeatferd og fødevalg hos ørretlarver</i>	5
<i>Ragnar Nortvedt: Karakterisering av kvalitet av kveite lagret på is</i>	5

Viktige tidsfrister

Frister for prosjektsøknader

Mer info om følgende utlysninger og mange flere finner du enten lenger ned eller [her](#)

Husk BIOs interne frister 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

12. mar : EUROMARC	22. mar: Support to policies
15. mar: Polarforskning	1. apr: NMA Mobilitet og Workshops
17. mar: SYNTHESIS: gratis tilgang til biologiske samlinger og fasiliteter i Europa	3. apr: NorsForsk: nettverk, kurs, såkornprosjekter NORA (skalldyr og andre mar. res.)
	19. apr: Marie Curie Reintegration

Siste nytt fra BIO

Meltzerfondets pris for forskningsformidling til Peter Emil Kaland

Vi gratulerer [Peter Emil](#) med prisen han vant denne uka! I begrunnelsen sier styret for Meltzerfondet at "For Peter Emil Kaland har forskning og formidling vært som årsak og virkning. I alt hans vitenskapelige virke har populærvitenskapelig formidling av resultatene vært dypt integrert og høyt prioritert. For denne kombinasjonen har han oppnådd resultater i verdensklassen, bevist gjennom internasjonale priser". Kaland har også ledet Lyngheisenteret på Lygra og sitter i dag i styret. Meltzerfondet ønsker å



Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no
	Thormøhlensgate 55		

”påskjønne hans arbeid med å formidle historien om kulturlandskapet i Hordaland på en engasjerende og spennende måte, i håp om at også hans engasjement for formidlingen kan gå i arv til yngre forskere”. Se oppslaget i [På Høyden](#).

Pensjonsmarkering for Gjert Knutsen

Professor i mikrobiologi Gjert Knutsen sluttet å motta lønn for sin innsats for UiB 1. mars i år. Han har imidlertid ikke tenkt å slutte av den grunn. Derfor var det ikke så viktig å markere den siste pliktarbeidsdagen. Men i dag samles BIOS mikrobiologer og andre i Jahnebakken for å feire at professor emeritus Gjert Knutsen fra Ålesund fortsetter å tjene den gode sak. Arrangementet begynner kl 13.

Nylig innvilgede søknader: BILAT

BILAT er Forskningsrådets program for prosjetableringstøtte til bilateralt samarbeid med USA, Canada, Kina og Japan. Samarbeidet skal resultere i konkrete prosjektforslag/søknader som kan utløse finansiering enten fra Forskningsrådets ordinære virkemidler eller andre finansieringskilder.

- *PepTalk- Project establishment support for studies on peptide nutrition, growth and development of larval fish between Norway and USA.* **Ivar Rønnestad**
- *Significance of scallop genetics and environment on juvenile viability in culture - a trans Atlantic research cooperation.* **Thorolf Magnesen**

Søknadene var på kr 150.000 hver, men tildelingen blir muligens avkortet.

Nylig innvilgede søknader: Meltzerfondet

I tillegg til formidlingsprisen til Kaland, fikk 3 BIO-forskere tilskudd til forskningsprosjekt:

- *Aging of clones* **Petter Larsson** kr 162 000
- *MARE MINIMUM - et eksperimentelt hav. Et naturlig "forskningsakvarium" for økosystemundersøkelser og formidling av kunnskap* **Arne Johannessen** kr 155 000
- *Fish behaviour and brain developments* **Per Johan Jakobsen** kr 170 000

Dessuten fikk disse forskerne støtte til faglige reiser:

Ivar Hordvik, Aud Larsen, Hans Tore Rapp, Ivar Rønnestad, Arne Skorping, Torstein Solhøy, Runar Thyraug, Vigdis Torsvik, Lise Øvreås

Tildelinger til studenter og stipendiater: se [her](#)

Nylig innvilgede søknader: legater og fonds

- *Seksuell regenerasjon av Calluna vulgaris langs en regional klimagradiant* **Vigdis Vandvik**, og Inger Elisabeth Måren, Bergen Museum, kr 21 000
- *Gjenundersøkning og dokumentasjon av algesamfunnet i Tjospollen, Bømlo.* **Kjersti Sjøtun**, kr 33 000
- *Katalogisering av innsamla bentosalgar fra Hardangerfjordundersøkinga i 1955-1960.* **Kjersti Sjøtun**, kr 15 000
- *Landskapsutvikling på Ytre Lygra,* **Peter Emil Kaland**, kr 40 000
- *Innsamling av vaskulære plantars artsrikdom langs høgdegradientar,* **John-Arvid Grytnes**, kr 47 000
- Stipend til støtte for dr.scient.-studie, **Howaida Faisal AdbElRahman**, kr 10 000

Råd, utvalg og komiteer

Sammensetning av diverse organer og opprettelsen av nye er blitt nylig behandlet både i Ledergruppen og i Institutrådet. Mange av utvalgene mangler fremdeles studenter, men dette vil bli ordnet de kommende ukene. Gjør deg kjent med de forskjellige utvalgene og deres sammensetning [her](#) (du må sitte på BIO for å få tilgang)

VIKTIG MELDING om husbyggingsmøter

Ingeniørene som skal planlegge vann, ventilasjon og strøm i laboratoriene i nybygget vil i løpet av de to neste ukene ha møter med romansvarlige. Formålet er å få inn mer detaljert teknisk informasjon om

hvert enkelt rom. Vi tar for oss hver etasje for seg (stort sett). Nedenfor en tabell over romansvarlige og forslag til møtetidspunkt. Alle som er listet under ”Romansvarlige og andre sentrale aktører” behøver ikke møte, 3-4 for hver etasje bør være nok. Det viktigste er at de som kommer vet hva som skal inn i rommet (avtrekk, strømbehov store instrumenter etc.). Tidlig neste uke sendes ut mer spesifikk informasjon om hva ingeniørene vil vite.

Det er bare disse dagene som er til rådighet. Det kan altså gjøres endringer innen/mellom disse forslagene, men endringer er ikke ønskelige. Finn en vara før du eventuelt ber Gunnar om endret tidspunkt.

Det er viktig at dette arbeidet prioriteres, ikke bare for fremdriften i byggeprosjektet men ført og fremst for at vi skal få laboratoriene slik vi ønsker å ha dem.

Bygg	Etg	Rom	Romansvarlige og andre sentrale aktører	Dato	Sted
1	1	Undervisning	Paus, Kryvi Totland, Torsvik	Onsdag 22.3 kl 11.00 ?	JBK
		Kulturrom	Sjøtun, Jakobsen, Aursland, Larsson Egge, Rapp	Onsdag 22.3 kl 9.00	JBK
1	2	MB	Schander, Bristow	Torsdag 23.3. kl 12.30	HIB ?
		DNA Lab	Thorkildsen, Skage	Torsdag 23.3. kl 12.30	HIB ?
1	3	EvolØko	Skorping, Kirkendall	Fredag 24.3 kl 9.00	RB ?
		Sys. BM	Ekman, Hjelle	Fredag 24.3 kl 10.00 ?	RB ?
1	4	EECRG	Birks Paus, Vandvik, Grytnes, Berge, Heegaard	Fredag 24.3 kl 11.00 ?	RB ?
2	1	Undervisning	Paus, Kryvi Totland, Torsvik	Onsdag 22.3 kl 11.00 ?	JBK
2	2	FiskØko	Salvanes Larsson, Utne-Palm, Heegaard	Onsdag 29.3 kl 9.00	HIB ?
		AAØ	Folkvord, Midtøy, Geffen, Johannessen	Onsdag 29.3 kl 11.00 ?	HIB ?
2	3	Extr	Birkeland Madsen Larsen	Torsdag 16.3 kl 11.00 ?	JBK
		Arch	Schleper, Knutsen	Torsdag 16.3 kl 11.00 ?	JBK
2	4	Geomikro	Torsvik, Torsvik Daae, Øvreås, Madsen, Thorbjørnsen, Skjoldal, Langvad	Mandag 20.3 kl 12.30	JBK
2	5	Marin mikro	Thingstad Skjoldal, Erga, Aursland, Larsen Norland Egge	Torsdag 16.3 kl 9.00	JBK

Avsluttende mastergradseksamen

Nina Therese Mikkelsen: DNA barcoding of Bivalves

Nina Therese Mikkelsen holder tirsdag 14. mars avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i marinbiologi.

Tittel på oppgaven: DNA barcoding of Bivalves (Mollusca) – A case study.

Veileder: Christoffer Schander, Biveileder: Endre Willassen

Sensor: Jon-Arne Sneli, NTNU. Bisitter: Louise Lindblom

Tid: Tirsdag 14. mars kl. 10:15. Sted: Lille Auditorium, 2. etasje, datablokken, HIB

Guro Gjelsvik: Fødeøkologi hos skolest på den midt-atlantiske rygg

Guro Gjelsvik holder torsdag 16. mars avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i fiskeribiologi og forvaltning.

Tittel på oppgaven: Feeding ecology of *Coryphaenoides rupestris* from the mid-Atlantic Ridge

Veiledere Odd Aksel Bergstad (HI) og Christoffer Schander

Sensor: Terje Jørgensen (HI). Bisitter: Geir Blom

Tid: Torsdag 16. mars kl. 12:15. Sted: Seminarrommet 328C1, 3. etasje Bioblokken, HIB

Info fra studieseksjonen

Utllysning av prosjektmidler for utvikling av fleksible utdanningstilbud

Norgesuniversitetet (NUV) lyser hvert år ut midler til prosjekter for utvikling av fleksible utdanningstilbud ved de høyere utdanningsinstitusjonene.

Den interne søknadsfristen er 07.09, og informasjon blir vanligvis sendt ut fra NUV seint på våren. SEVU, som håndterer søknadsprosessen ved UiB, har gjennom årene registrert et klart behov for en noe lengre prosess med utarbeiding av søknader. Vi inviterer derfor til seminar m/lunsj for interesserte miljøer og personer den 29.03.06

Nærmere informasjon om seminaret finner en [her](#).

Med vennlig hilsen, Frank Moe, Kontorsjef SEVU

Nye medarbeidere og endringer i staben

Thelma Kraft blir personalleder ved BIO



Ettersom vår personalleder Kaja Iden er langtids-sykemeldt, har BIO bedt **Thelma Kraft** (til høyre) om å ta på seg denne jobben inntil videre. Thelma er en av SMR-erne som kom til BIO ved årsskiftet. Hun har flere perioder bak seg i universitetsstyret og har vært meget aktiv i fagforeningsarbeid ved UiB. [BIOs websider](#) har nå en oppdatert oversikt over administrasjonen, etter at SMR er fusjonert inn. Her kan du se at **Sidsel Kjølleberg** (til venstre) er en ny ressurs for oss andre innen forskningsadministrasjonen og at studieseksjonen er styrket med **Nicolay Skar Trysnes**.



Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet

IBM-modellering av larveoverlevelse hos skrei, ved Forsker **Frode Vikebø**, BIO

Onsdag 15. mars kl 12.15 på Havforskningsinstituttet (kantinen på høyblokken)

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Utllysning fra NORA: marine ressurser, særlig skalldyr

NORA (Nordisk Atlantsamarbejde) lyser ut midler for bla. nettverksbygning og forskningsprosjekter. Utlysningen er spesielt rettet mot næringen, gjerne i samarbeid med forskningsaktører.

Søknadene skal fremheve samarbeid mellom Færøyene, Grønland, Island og Norge, men kan også inkludere partnere fra det nordlige Skotland og Canadas Østkyst.

Søknadsfrist 3. april

[Les utlysningen](#) og mer om [NORA](#)

Forskning på klimaeffekter: database fra Direktoratet for Naturforvaltning

Høsten -05 sendte Direktoratet for Naturforvaltning ut en invitasjon til miljøene om å sende inn data som omhandler klima-effekter til en database som skulle lages hos dem. Invitasjonen nådde ikke frem til BIO da, men nå er det en ny sjanse til å sende innspill.

Frist for innsending: 20. mars. Bruk [dette skjema](#).

Databasen kommer først til å lanseres samtidig som rapporten som også blir laget angående økologiske effekter av klimaendringer, er ferdig; da sannsynligvis i april. Foreløpig versjon av databasen finner dere på: <http://klima.dirnat.no/>

Trenger du hjelp med NUFU-søknaden?

Universitetet i Bergen vil være behjelpelig med informasjon om NUFU- programmet og søknadsprosessen ved UiB samt gi veiledning til søkere. Interesserte bes kontakte Senter for utviklingsstudier ved Inger Thorsen (55589318) eller Ove Stoknes (55589317). [Les mer...](#)

Søknadsfrist: 1. juni

Nye artikler

Hans Høie og Arild Folkvord: timing av vekst i øresteinene hos torsk

Høie H & A Folkvord 2006. Estimating the timing of growth rings in atlantic cod otoliths using stable oxygen isotopes. *J Fish Biol* 68: 826–837

Abstract: A technique involving micro-scale sampling of otolith carbonate and analyses of stable oxygen isotope composition was used to relate the zone appearance of the otolith to the seasonal temperature cycle. Otolith opacity could then be related to the timing of zone formation. Otoliths from two groups of Atlantic cod *Gadus morhua* held under known temperature conditions over a period of 4 and 6 years were examined. The otolith translucency followed the same pattern as the estimated temperature (from otolith $\delta^{18}O$ values) in the yearly increments three and four, meaning that the translucent zones were deposited at the seasonal highest temperature in late summer and early autumn. The relative light intensities of otolith yearly increments five and six of older fish (deposited in the same years), however, were not significantly correlated to the estimated temperatures since increased otolith translucency also occurred at low temperatures. This might have been caused by stress in connection with gonad development or starvation during the spawning period. The results showed that this method of coupling otolith opacity and stable oxygen isotope composition can be used to estimate the timing of zone formations in otoliths.



Helge Skoglund og Bjørn Barlaup: fødeatferd og fødevalg hos ørretlarver

Skoglund H, Barlaup BT 2006. Feeding pattern and diet of first feeding brown trout fry under natural conditions. *JOURNAL OF FISH BIOLOGY* 68: 507-521

Abstract: The feeding habits of brown trout *Salmo trutta* fry were studied during the critical first feeding period in a natural spawning and nursery stream. A low proportion of the fry initiated exogenous feeding before emergence from the gravel, and while having nearly 30 % of the yolk sac remaining. This probably reflected low feeding motivation or limited feeding opportunities within the gravel environment. The majority of the fry started feeding after emergence, and after most or all yolk was absorbed. Some fry emerged with large amounts of yolk remaining, while others emerged after yolk exhaustion. The degree of stomach fullness revealed that feeding was more efficient after a territory had been acquired. The diets of the young fry were dominated by chironomid larvae, followed by zooplankton and Plecoptera larvae. Fry dispersing downstream and out of the nursery area were significantly smaller than resident fry, indicating displacement due to competition for territories. The majority of the downstream dispersing fry had initiated feeding, and there was at this point no evidence of starvation in any of the fry. It therefore appeared that the later emerging fry actively migrated out of the overpopulated nursery area to find available territories further downstream.

Helge Skoglund og Bjørn Barlaup arbeider ved SAM-Liminisk (Senter for anvendt miljøforskning) som er en del av UNIFOB avdeling for naturvitenskap.

Ragnar Nortvedt: Karakterisering av kvalitet av kveite lagret på is

Guillerm-Regost C, T Haugen, R Nortvedt, M Carlehög, BT Lunestad, A Kiessling & AMB Rørå 2006. Quality characterization of farmed atlantic halibut during ice storage. *J Food Sci* 71: S83-90.

ABSTRACT: A quality index method (QIM) was developed for farmed Atlantic halibut, and together with instrumental, chemical, sensory, and bacteriological analysis, quality changes of halibut stored on ice for 26 d was evaluated. Two groups of fish were fed diets that differed only in the source of lipid, where 1 diet contained only marine oil sources and the other a 50/50 mixture of marine and soybean oil. Fish were slaughtered after 1 y and then stored on ice for 26 d. The fish were sampled on day 1, day 2, and every 2nd day after that. Dietary lipid sources had no effect on freshness, (ATP) degradation (K-value), texture, color, or



liquid-holding capacity. The QIM scores increased with storage time, in particular the appearance and eyes parameters. The QIM is a good freshness indicator for halibut. The K-value was strongly correlated with storage time ($r = 0.99$), while total bacterial counts increased after 7 to 8 d of ice storage. The texture, liquid-holding capacity, and color were significantly affected by storage time during the early period of storage, probably due to rigor stiffness and rigor resolution. The texture, liquid-holding capacity, and color did not change significantly from approximately day 8 of storage until the end of the experiment at day 26.